

SXEDIO.FE5

26.5.1946: Ο ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΛΗΡΙΔΗΣ ΚΕΡΔΙΖΕΙ ΤΙΣ ΕΚΛΟΓΕΣ ΚΑΙ ΑΠΟΜΑΚΡΥΝΕΙ ΤΟΝ ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΗ ΔΕΡΒΗ ΑΠΟ ΤΟ ΔΗΜΑΡΧΕΙΟ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ ΣΤΟ ΟΠΟΙΟ ΒΡΙΣΚΟΤΑΝ ΣΥΝΕΧΩΣ ΑΠΟ ΤΟ 1929

Η αναμέτρηση στη Λευκωσία, κατά τις βουλευτικές εκλογές του 1946, που θεωρείτο η κύρια αναμέτρηση στις πόλεις, έγινε την επομένη 26 Μαΐου.

Οι δυο παρατάξεις έδιναν τη μεγαλύτερη μάχη στη Λευκωσία με αντιπάλους τους Ιωάννη Κληρίδη και Θεμιστοκλή Δέρβη.

Παντού επικρατούσε αναβρασμός. Μια εικόνα της κατάστασης που επικρατούσε στη Λευκωσία έδινε η εφημερίδα "Ελευθερία" (27.5.1946):

"Από των πρωϊνών ωρών της χθες Κυριακής ήρχισε μια εξαιρετική κίνηση εν Λευκωσία επ' ευκαιρία των δημοτικών εκλογών. Μολονότι αι προεκλογικά ομιλίες και συγκεντρώσεις της προτεραιάς είχαν παραταθή μέχρι του μεσονυκτίου, οι πλείστοι των δημοτών της πρωτεύουσας ευρέθησαν επί ποδός εις τας οδούς, από της 5ης πρωϊνής ώρας της χθες.

Ποδήλατα και μοτοσυκλέτται, περιέτρεχον τας οδούς ανά πάσαν στιγμήν είτε διαβιβάζοντα πληροφορίας προς τα στρατηγεία των δύο αντιπάλων συνδυασμών, είτε λαμβάνοντα εκείθεν οδηγίας διά την επικειμένην προς τας κάλπας εκστρατείαν.

Επίσης πλήθη αυτοκινήτων, φερόντων πινακίδας με τα συνθήματα και τα ονόματα των δύο συνδυασμών, συνέκλινον εκ διαφόρων κατευθύνσεων προς τα έξω εκλογικά τμήματα, εμπροσθεν των οποίων επιβίβαζον τα ανθρώπινα φορτία των, τους μέλλοντας ψηφοφόρους. Και οι τοίχοι πολλών οικημάτων ευρέθησαν από πρωΐας καλυμμένοι με εγχρώμους επιγραφάς και εκλογικά συνθήματα.

Εις την πλατείαν Μεταξά (Μετέπειτα Ελευθερίας) αμφοτέροι οι συνδυασμοί είχαν

τοποθετήση μεγάφωνα, διά των οποίων οι εκλογείς προετρέποντο να σπεύσουν να δώσουν την ψήφον των εις άπαντα ανεξαιρέτως τα μέλη του ευνοουμένου των συνδυασμών και να μαυρίσουν ανηλεώς τα μέλη του αντιθέτου συνδυασμού.

Περί πλέον, ο εθνικός συνδυασμός διέθεσεν αυτοκίνητον της Εταιρείας "Εμπιστοσύνης", εφωδιασμένον διά μεγαφώνου, διά του οποίου εφιστάτο η προσοχή των ψηφοφόρων, καλουμένων να έχουν ως μοναδικόν στόχον της ψήφου των, τον κομμουνισμόν.

Τα εκλογικά τμήματα ήνοιξαν τας πύλας των από της 7ης π.μ. ώρας, πάραυτα δε εκινήθησαν προς αυτά από ενωρίς αναμένοντα πλήθη των εκλογέων. Λόγω της εξαιρετικής συρροής ψηφοφόρων, ήτις υπήρξεν αθρόα ιδία κατά τας πρωϊνάς ώρας, η προσέλευσις εις τας κάλπας εγένετο διά του σχηματισμού ουρών υπό την επιτήρησιν αστυνομικών οργάνων, τα οποία εφρούρουν τας εισόδους και εξόδους και των έξ εκλογικών τμημάτων.

Αμα τη εισόδω του εις το οικείον εκλογικόν τμήμα έκαστος ψηφοφόρος παρέδιδε το εκλογικόν αυτού σημείωμα εις το αρμόδιον επί των εκλογικών καταλόγων υπάλληλον, και αφού διεπιστούτο η ταυτότης του υπό των παρεστώτων Μουκταρών, των οικείων ενοριών, ελάμβανε το ψηφοδέλιον του και εισήρχετο εντός της αιθούσης των καλπών, ένθα και εψήφιζε. Προ των καλπών ίσταντο επόπται, οίτινες επανελάμβαναν το όνομα του υποψηφίου, του οποίου την κάλπην επετήρουν.

Εντός της αιθούσης των καλπών παρίσταντο αντιπρόσωποι των υποψηφίων, καθώς και μέλη των αντιπάλων εκλογικών συνδυασμών, οι οποίοι παρηκολούθουν την διενέγειαν της ψηφοφορίας. Οι τελευταίοι, ως πληροφορούμεθα, περιήρχοντο τα εκλογικά τμήματα και ελάμβανον γνώσιν του αριθμού των προσελθόντων ψηφοφόρων κλπ.

(Μεταγλώττιση)

"Από τις πρωϊνές ώρες της χθες Κυριακής άρχισε

μια εξαιρετική κίνηση στη Λευκωσία επ' ευκαιρία των δημοτικών εκλογών. Μολονότι οι προεκλογικές ομιλίες και συγκεντρώσεις της προηγούμενης ημέρας είχαν παραταθεί μέχρι το μεσονύκτιο, οι περισσότεροι από τους δημότες της πρωτεύουσας βρέθηκαν στο πόδι στους δρόμους, από τις 5 το πρωί χθες.

Ποδήλατα και μοτοσυκλέττες, περιέτρεχαν στους δρόμους κάθε στιγμή είτε για να διαβιβάσουν πληροφορίες προς τα στρατηγεία των δυο αντιπάλων συνδυασμών, είτε για να λαμβάνουν από εκεί οδηγίες για την επικείμενη εκστρατεία προς τις κάλπες.

Επίσης πολλά αυτοκίνητα, που έφεραν πινακίδες με τα συνθήματα και τα ονόματα των δύο συνδυασμών, συνέκλιναν από διάφορες κατευθύνσεις προς τα έξι εκλογικά τμήματα, μπροστά από τα οποία επιβίβαζαν τα ανθρώπινα φορτία τους, τους μέλλοντες ψηφοφόρους. Και οι τοίχοι πολλών οικημάτων βρέθηκαν από το πρωί καλυμμένοι με έγχρωμες επιγραφές και εκλογικά συνθήματα.

Στην πλατεία Μεταξά (Μετέπειτα Ελευθερίας) και οι δυο συνδυασμοί είχαν τοποθετήσει μεγάφωνα, με τα οποία οι εκλογείς προτρέπονταν να σπεύσουν να δώσουν την ψήφο τους σε όλα ανεξαιρέτα τα μέλη του ευνοούμενου τους συνδυασμού και να μαυρίσουν ανηλεώς τα μέλη του αντίθετου συνδυασμού.

Επί πλέον, ο εθνικός συνδυασμός διέθεσε αυτοκίνητο της Εταιρείας "Εμπιστοσύνης", εφοδιασμένο με μεγάφωνα, με το οποίο επιστάτο η προσοχή στους ψηφοφόρους, που καλούνταν να έχουν ως μοναδικό στόχο της ψήφου τους τον κομμουνισμό.

Τα εκλογικά τμήματα άνοιξαν τις πύλες τους από τις 7 π.μ. ώρας, αμέσως δε κινήθηκαν προς αυτά από νωρίς τα πλήθη των εκλογέων που ανέμεναν. Λόγω της εξαιρετικής συρροής ψηφοφόρων, η οποία ήταν αθρόα ιδιαίτερα κατά τις πρωινές ώρες, η προσέλευση στις κάλπες γινόταν με τον σχηματισμό ουρών υπό την επιτήρηση αστυνομικών οργάνων, τα οποία εφρουρούσαν τις εισόδους και εξόδους και των έξι

εκλογικών τμημάτων.

Αμέσως μετά την είσοδο του στο οικείο εκλογικό τμήμα ο κάθε ψηφοφόρος παρέδιδε το εκλογικό του σημείωμα στον αρμόδιο υπάλληλο για τους εκλογικούς καταλόγους, και αφού διεπιστωνόταν η ταυτότητά του από τους παρευρισκομένους Μουκτάρες των οικείων ενοριών, λάμβανε το ψηφοδέλτιο του και εισερχόταν στην αίθουσα των κάλπων, όπου και ψήφισε. Μπροστά στις κάλπες στέκονταν επόπτες, οι οποίοι επανελάμβαναν το όνομα του υποψηφίου, του οποίου την κάλπην επιτηρούσαν.

Στην αίθουσα με τις κάλπες παρίσταντο αντιπρόσωποι των υποψηφίων, καθώς και μέλη των αντιπάλων εκλογικών συνδυασμών, οι οποίοι παρακολουθούσαν τη διενέργεια της ψηφοφορίας. Οι τελευταίοι, όπως πληροφορούμεθα, περιήρχοντο τα εκλογικά τμήματα και λάμβαναν γνώση για τον αριθμό των ψηφοφόρων που προσήλθαν κλπ".

Οι κάλπες ανέδειξαν νικητή τον Ιωάννη Κληρίδη ο οποίος κατόρθωσε να ανακηρυχθεί δήμαρχος της πρωτεύουσας εκτοπίζοντας για πρώτη φορά από το 1929 το Θεμιστοκλή Δέρβη, ηγέτη του Κυπριακού Εθνικού Κόμματος, ΚΕΚ.

Η Δεξιά κατατροπώθηκε κυριολεκτικά γιατί ο Συνδυασμός του Ιωάννη Κληρίδη, στον οποίο το ΑΚΕΛ είχε ρίξει όλο του το βάρος κέρδισε κορδόνι εξασφαλίζοντας και τις οκτώ έδρες.

Τα αποτελέσματα έχουν ως εξής:

ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ (ΑΚΕΛ):

- 1. Κώστας Μιχαηλίδης 3,400**
- 2. Ιωάννης Κληρίδης 3,397**
- 3. Ματθαίος Παπαπέτρου 3,363**
- 4. Χρ. Καλόγηρος 3,348**
- 5. Γεώργιος Παρτελλίδης 3,330**
- 6. Πυγμαλίων Ιωαννίδης 3,326**
- 7. Μιλτιάδης Χριστοδούλου 3,274**
- 8. Χρ. Πελίδης 3,266**

ΕΘΝΙΚΟΣ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ (Δεξιά)

1. Θεμιστοκλής Δέρβης 3,177
2. Πολύβ. Γρηγοριάδης 3,084
3. Νεοπτ. Τοφαρίδης 3,077
4. Ιω. Σκπυριδάκης 3,027
5. Ανδρέας Αραούζος 3,001
6. Γεώργιος Πούλιος 3,019
7. Μιχ. Μιχαηλίδης 2,965
8. Ιάκωβος Υψηλάντης 2,927

ΕΚΛΟΓΕΣ ΟΘΩΜΑΝΩΝ ΣΤΗ ΛΕΥΚΩΣΙΑ

Εκλογές μεταξύ των Οθωμανών δεν έγιναν και αυτό όχι τυχαία.

Οι οθωμανοί αρχικά δεν υπέβαλαν υποψηφιότητες σαμποτάροντας τις εκλογές σε ένδειξη διαμαρτυρίας ότι δεν λαμβάνονταν υπόψη καθόλου στο δημαρχείο της Λευκωσίας ιδιαίτερα, αλλά και λόγω του ότι το δημοτικό συμβούλιο ζητούσε πάντοτε την Ένωση με την Ελλάδα και ύψωνε μόνο την ελληνική σημαία στο δημοτικό Μέγαρο.

Τελικά υπέβαλαν υποψηφιότητα τέσσερις υποψήφιοι και ανακηρύχθηκαν ως εκλεγέντες.

Οι ανακηρυχθέντες ήσαν οι Μουσταφά Χασάν Τσορονίκ, πωλητής πάγου και λεμονάδων, Μ. Σαλήμ Αζίζ δημοπράτης και παλαιοπώλης, Χουσεΐν Ορχάν, υπάλληλος και Οσμάν Βεχμπή δικηγορικός υπάλληλος.

Οι Οθωμανοί δεν είχαν υποβάλει στην αρχή υποψηφιότητα, παρά το γεγονός ότι είχε λήξει η πρώτη προθεσμία, αλλά τελικά δόθηκε παράταση και υπέβαλαν οι τέσσερις που ανακηρύχθηκαν ως εκλεγέντες.

Ο πρώην δημοτικός σύμβουλος δρ Βαζίλ Κουτσιούκ (Μετέπειτα αντιπρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας το 1960) σε δήλωσή του στις 14 Μαΐου 1946 είχε αναφέρει στην εφημερίδα "Ελευθερία" (Μεταγλώττιση από την εφημερίδα):

" Κατά τις συνεδριάσεις του δημοτικού συμβουλίου τίθενται συνηθέστατα πολιτικά ζητήματα.

Όταν παραστεί στις συνεδριάσεις ο αποικιακός Γραμματέας ή ο διοικητής, οι Έλληνες δημοτικοί σύμβουλοι ζητούν από μέρος ολόκληρου του συμβουλίου την Ένωση με την Ελλάδα. Επίσης κατά τις επίσημες ημέρες στο Δημοτικό Μέγαρο Λευκωσίας ανυψώνεται μόνο η ελληνική σημαία, ενώ στα δημαρχεία των άλλων πόλεων υψώνεται εκτός από την Ελληνική και η Βρετανική και η τουρκική.

Το τουρκικό στοιχείο επιθυμεί όπως ο κάθε αντιδήμαρχος είναι τούρκος και κάθε **15** χρόνια να εκλέγεται για μια πενταετία τούρκος δήμαρχος. Να υπάρχει επίσης και τούρκος δημοτικός γραμματέας όπως ήταν προηγουμένως οι δε αποφάσεις του δημοτικού συμβουλίου να καταχωρούνται στα πρακτικά στας ελληνικά και τα τουρκικά. Οι αποφάσεις του δημοτικού συμβουλίου να μεταφράζονται και στην τουρκική γλώσσα. Όπως έχουν σήμερα τα πράγματα οι τούρκοι δημοτικοί σύμβουλοι που αποτελούν μειοψηφία δεν λαμβάνονται υπόψη".